

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ
ΛΥΚΕΙΩΝ**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ 2024**

Θέμα Α

A1.

Σύμφωνα με το απόσπασμα πολλά είναι τα οφέλη των ταξιδιών για τον άνθρωπο τόσο σε πνευματικό όσο και σε ψυχικό και σωματικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, μέσω αυτών το άτομο ηρεμεί και διαφεύγει από την πραγματικότητα, γνωρίζει καλύτερα τον εαυτό του και τις επιθυμίες του. Ταυτόχρονα, με τις εμπειρίες που αποκτά εκτονώνεται ψυχικά και ανανεώνεται. Τέλος, η επαφή με διαφορετικούς ανθρώπους και πολιτισμούς συμβάλλει στην αλλαγή σκέψης και τρόπου ζωής. (Λέξεις 68)

Θέμα Β

B1.

1. β
2. β
3. α
4. α
5. γ

B2.

α.

Πρόθεση της συντάκτριας στη δεύτερη παράγραφο του **Κειμένου 1** είναι να αναδείξει και να πείσει για την αξία των ταξιδιών. Για να το πετύχει αυτό επιλέγει την **αιτιολόγηση**. Χρησιμοποιώντας τη χαρακτηριστική λέξη «γιατί» παρουσιάζει κάποια από τα οφέλη του τουρισμού, όπως η πνευματική και ψυχική εξέλιξη, η ευτυχία, η ψυχαγωγία, καθώς και η θετική επίδραση στη σωματική υγεία. Σχετικά χωρία: «τα ταξίδια έχουν το μοναδικό χάρισμα...απλό ταξίδι».

β.

- **έτσι ώστε:** αποτέλεσμα
- **Αν και:** εναντίωση
- **ή:** διάζευξη
- **καθώς και:** προσθήκη

- **Συμπερασματικά:** συμπέρασμα, αποτέλεσμα

B3.

Βασικό γνώρισμα του **Κειμένου 2** είναι ο βιωματικός χαρακτήρας. Αυτός φαίνεται από:

- τη χρήση **α' ενικού** και **πληθυντικού ρηματικού προσώπου**: «Μπαίνουμε», «Κοντά μας», «Φτάσαμε», «Πηγαίνω», «Συλλογίζουμαι» κ.λπ. Μέσω αυτού αποκαλύπτεται η προσωπική συμμετοχή του συγγραφέα στην ιστορία που διηγείται και το κείμενο αποκτά αμεσότητα, ζωνρότητα και παραστατικότητα.
- **περιγραφή με εικόνες**: «Απέναντι τα βουνά... έρημα», «Κοντά μας... γης [...]», «Τα ανάγλυφα, ... ένωση [...]» κ.λπ. Μέσω αυτού του στοιχείου γίνεται και πάλι σαφής η προσωπική συμμετοχή του Καζαντζάκη σε όσα παρουσιάζει, καθώς μόνο κάποιος που θα είχε βιώματα, θα μπορούσε να τα περιγράψει τόσο αναλυτικά και παραστατικά.

Θέμα Γ

Γ1.

Το ταξίδι λειτουργεί για το ποιητικό υποκείμενο του **Κειμένου 3** ως μέσο διαφυγής από τη δυσάρεστη πραγματικότητα, από μια ανυπόφορη συναισθηματική κατάσταση είτε αυτή σχετίζεται με μια ερωτική απογοήτευση είτε όχι. Μέσω του **α' ενικού ρηματικού προσώπου** «Μου σφίγγει», «θέλω ν' αρχίσω» καθιστά σαφές ότι όσα παρουσιάζει αφορούν στον ίδιο και με τη χρήση του **β' ενικού ρηματικού προσώπου** «από σε να χαθώ!» απευθύνεται στο στοιχείο από το οποίο θέλει να απομακρυνθεί. Με **παρομοιώσεις**, όπως «σα θηλιά», «σα φίδι» επιδιώκει να επισημάνει τις δυσφορικές καταστάσεις από τις οποίες επιθυμεί να αποστασιοποιηθεί. Οι **επαναλήψεις** «χωρίς, μα χωρίς τελειωμό», «να τραβώ, να τραβώ» τονίζουν την ανάγκη του για ένα μεγάλο λυτρωτικό ταξίδι. Τέλος, μέσω του **ασύνδετου σχήματος** «κλεισμένα τα σπίτια, τα τζάκια σβησμένα», «ατέλειωτο, έρμο» δηλώνει ξανά με ζωνρότητα την επιθυμία του.

Αν βρισκόμουν σε ανάλογη συναισθηματική κατάσταση με το ποιητικό υποκείμενο, σίγουρα θα ήθελα να πάρω απόσταση από την επώδυνη κατάσταση που θα βίωνα, όχι, ωστόσο απαραίτητα ταξιδεύοντας. Θα μπορούσα να στραφώ και σε άλλες επιλογές, όπως η επαφή με την τέχνη και τα βιβλία, που θα με βοηθούσε να λησμονήσω τις πληγές μου και θα μου άλλαζαν την οπτική, ή ακόμα και ο αθλητισμός, ο οποίος θα βοηθούσε στη διασκέδαση των δυσάρεστων συναισθημάτων μου. (Λέξεις 204)

Από τους μαθητές ζητήθηκαν τρεις κειμενικοί δείκτες. Οι υποψήφιοι μπορούν να διαφοροποιηθούν στην προσωπική τους άποψη.

Θέμα Δ

Δ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο στην ιστοσελίδα του σχολείου. Αναγκαίος ο τίτλος, η χρήση του στοιχείου της επικαιρότητας και η χρήση του γ' προσώπου ενικού και πληθυντικού αριθμού, καθώς και α' πληθυντικού. Επειδή, ωστόσο, ζητείται η προσωπική γνώμη των μαθητών, απαιτείται και η χρήση του α' ενικού προσώπου.

Τίτλος: Μόνο τα ταξίδια... ψυχαγωγούν;

Πρόλογος:

Αφόρμηση του συγκεκριμένου άρθρου από ανάγνωση κειμένου με θέμα τα οφέλη του τουρισμού. Αναφορά στην αξία των ταξιδιών και γενικότερα σε τρόπους αναζήτησης προσωπικής ηρεμίας και ισορροπίας.

Κύριο θέμα:

α) προσωπική θέση των υποψηφίων για την αξία των ταξιδιών

Οι υποψήφιοι θα μπορούσαν να συμφωνήσουν με τη θέση της συντάκτριας προβάλλοντας κάποια από τα ακόλουθα βασικά επιχειρήματα:

- μέσω των ταξιδιών το άτομο χαλαρώνει, ηρεμεί και ξεφεύγει από τη ρουτίνα της καθημερινότητας, καθώς και από τους πιεστικούς και απαιτητικούς ρυθμούς ζωής,
- ο ταξιδιώτης αναζωογονείται και ανανεώνεται μέσω της αλλαγής παραστάσεων, των νέων εμπειριών και της πρόσληψης νέων εικόνων,
- ο άνθρωπος που ταξιδεύει βιώνει ποικίλα συναισθήματα (χαρά, ικανοποίηση, ευγνωμοσύνη κ.λπ.), τα οποία συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του.

Οι υποψήφιοι θα μπορούσαν, βέβαια, και να διαφωνήσουν με τη θέση της συντάκτριας.

β) τρόποι αναζήτησης προσωπικής ηρεμίας και ισορροπίας

- Η επικοινωνία με φιλικά πρόσωπα.

- Το καλό θέαμα-ακρόαμα και γενικά η τέχνη (μουσική, κινηματογράφος, χορός, θέατρο, λογοτεχνία, μουσεία κτλ).
- Η επαφή με τη φύση.
- Η άθληση.
- Η ανάγνωση και η μελέτη βιβλίων.
- Οι ερασιτεχνικές δημιουργικές ενασχολήσεις (π.χ. κατασκευές, συλλογές, ανθοκομία, ψάρεμα, συγγραφή κ.ά.).

Επίλογος:

Ανακεφαλαίωση και διαπίστωση ανάγκης επιλογής δραστηριοτήτων που ψυχ-αγωγούν και χαλαρώνουν τον σύγχρονο άνθρωπο-νέο μέσα στη δύσκολη καθημερινότητά του.

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές.

